

Lääne-Harju vallas Laokülas Pekoluite maaüksuse detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise eelhindang

Lääne-Harju Vallavalitsus annab keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) eelhindangu lähtudes kavandatavast tegevusest, muust asjakohasest teabest, kavandatava tegevuse asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 33 lg 3-5 toodud kriteeriumitest lähtuvalt. Samuti on kasutatud juhendmaterjali „Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis“. Eelhindamine teostatakse olemasolevate andmete põhjal ilma lisauuringuteta. Kavandatava tegevuse korral on eelhindamisel võetud aluseks:

- Keskkonnaameti 19.02.2025 kirja nr 7-9/25/621-2,
- Eesti Looduse Infosüsteemi EELIS andmed,
- Maa- ja Ruumiameti kaardirakenduse kaartide andmed.

1. Kavandatav tegevus

1.1. Kavandatava tegevuse eesmärk ja vajadus

Maa-ameti 9. mai 2022 korraldusega nr 1-17/22/1007 andis riik Lääne-Harju valla omandisse Laokülas Pekoluite katastriüksuse (katastritunnus 43101:001:1407), mille sihtotstarve on ühiskondlike ehitiste maa. Maaüksuse pindala on 38 272,0 m². Maa munitsipaalomandisse andmise menetluses teatas vald, et katastriüksus on vajalik kohaliku elu korraldamiseks. Katastriüksust kasutatakse alates 1998. aastast MTÜ Noorte Merekubi merelaagrite korraldamiseks. Lääne-Harju vald on seisukohal, et taoline noortele suunatud aktiivne tegevus selleks väga hästi sobivas asukohas on vajalik ning toetamist väärt. Keskkonnaamet teatas munitsipaalomandisse andmise menetluses 09.02.2022 kirjaga nr 7-9/22/649-2, et Keskkonnaametil ei ole vastuväiteid katastriüksuse munitsipaalomandisse andmisele, kuid edasisel tegevusel tuleb lähtuda kehtivast kaitsekorrast ja arvestada projekteeritavast püsielupaigast tulenevate võimalike piirangutega. Planeeritav ala on hoonestatud, probleemiks on, et osa laagri toimumiseks vajalikest ehitistest asuvad Läänemere ranna ehituskeeluvööndis. Need on omavoliliselt ehitatud ja nende püstitamine ehituskeeluvööndisse on toimunud vastuolus looduskaitseaduse 6. ptk-ga.

Laagri tegevuse jätkumisel säilitatakse pikaajalise traditsiooniga laste mereharidusse panustava tegevusega jätkamine. Detailplaneeringu eesmärk on ehitusõiguse seadmine merelaagri pidamiseks minimaalses põhjendatud mahus, ehituskeeluvööndi vähendamine ja kinnistule avalikult teelt juurdepääsu tagamiseks olemasolevale teele servituutide seadmise vajaduse märkimine.

Detailplaneering on kehtivat Keila valla üldplaneeringut muutev. Kehtiv üldplaneering ei näe ette ühiskondlike ehitiste maa ega puhkeotstarbelise maa kasutusotstarvet Pekoluite kinnistul.

Planeeringualal ei ole varem kehtestatud ega hetkel menetluses olevaid detailplaneeringuid.

1.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja lähiala

Planeeritav ala asub Lääne-Harju vallas Laokülas. Pekoluite kinnistu sihtotstarve on 100% ühiskondlike ehitiste maa, kõlvikuline koosseis Maa- ja Ruumiameti kaardirakenduse andmete alusel: looduslik rohumaa 32096.0 m², muu maa 6176.0 m².

Planeeritav ala piirneb põhjast Keila metskond 370 katastriüksusega (katastritunnus 29501:001:0516, sihtotstarve 100% maatulundusmaa), läänest Läänemerega, lõunast ja idast Paelöölase

katastriüksusega (katastritunnus 43101:001:0879, sihtotstarve 100% maatulundusmaa) ja kirdest Pekoranna katastriüksusega (katastritunnus 29501:009:0443, sihtotstarve 100% maatulundusmaa).

Planeeringuala pindala on ca 3,83 ha, millele lisanduvad alad, mis on vajalikud juurdepääsu lahendamiseks 11174 Paldiski-Padise tee kõrvalmaanteelt. Juurdepääs toimib mööda ajalooliselt väljakujunenud teed, mis läbib Puhkeranna tee 1 (eramaa), Puhkeranna roheala (eramaa), Purjemäe (riigile kuuluv maa), Suurekivi tee (kohaliku omavalitsuse maa), Suurekivi (eramaa), Keila metskond 393 (riigile kuuluv maa), Saare (eramaa), Keila metskond 370 (riigile kuuluv maa), Sarapuu rohumaa 2 (eramaa) ja Pekoranna (eramaa) maaüksuseid.

Planeeritav ala on hoonestatud, probleemiks on, et osa laagri toimumiseks vajalikest ehitistest asuvad Läänemere ranna ehituskeeluvööndis. Need on omavoliliselt ehitatud ja nende püstitamine ehituskeeluvööndisse on toimunud vastuolus looduskaitseaduse 6. ptk-ga.

2. Kavandatava tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

2.1 Harju maakonnaplaneering 2030+¹

Harju maakonnaplaneering 2030+ on kehtestatud riigihalduse ministri 09.04.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/78. Harju maakonnaplaneeringu kohaselt asub planeeritav rohevõrgustiku alal ning algupärase ajastumaastikualal. Seletuskirja kohaselt ei ole rohelise võrgustiku planeerimise eesmärgiks ulatuslike “roheliste alade” määramine ja nende majandustegevusest välja jätmine. Eelkõige on sihiks looduse ja keskkonnakaitseliselt väärtusliku ruumi struktuuri säilitamine, tuginedes sealjuures erinevatele arengusuundumustele, asustuse ja taristute paiknemise ja vajaduste analüüsile. Planeering seab rohelise võrgustiku tuumaladele ja koridoridele üldised kasutustingimused, sealhulgas tuleb rohelise võrgustiku alal kavandatavate planeeringute, kavade jne puhul igal juhul arvestada seda, et roheline võrgustik jääks toimima. Algupärase ajastumaastikud on traditsioonilised kultuurmaastikud, kus on säilinud ajalooline asustusstruktuur või ajalooline maastikumuster, mille kaitsmine aitab säilitada erinevate piirkondade kohalikku eripära. Nende alade puhul on oluline nende jätkusuutlik, eripära arvestav ruumiline areng.

2.2 Keila valla üldplaneering²

Keila valla üldplaneering on kehtestatud Keila Vallavolikogu 13.10.2005 otsusega nr 259/1005. Üldplaneeringu kohaselt asub maaüksus rohevõrgustiku alal.

Joonis 1 Väljavõte Keila valla üldplaneeringu kaardist

2.3 Koostatav Lääne-Harju valla üldplaneering³

¹ <https://planeeringud.ee/plank-web/#/planning/detail/10100016>

² <https://laaneharju.ee/keila-valla-uldplaneering>

³ <https://laaneharju.ee/uldplaneering1>

Lääne-Harju Vallavolikogu 25.09.2018 otsusega nr 117 algatati Lääne-Harju valla üldplaneering ja keskkonna strateegiline hindamine. Vastavalt koostatavale üldplaneeringule asub planeeringuala rohevõrgustiku alal.

Üldplaneeringu eelnõu seletuskirja kohaselt tuleb rohevõrgustiku aladel kavandatavate planeeringute, projektide, kavade jne puhul igal juhul arvestada, et rohevõrk jääks toimima. Tugialade ja koridoride maakasutamise sihtotstarbe ja üldplaneeringuga kavandatud juhtotstarbe muutmine on võimalik vaid juhul, kui on tõestatud, et rohelise võrgustiku toimimine ei saa kahjustatud.

2.4 Lääne-Harju valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava aastateks 2024-2035⁴

Lääne-Harju valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2024-2035 on kehtestatud Lääne-Harju Vallavolikogu 15.05.2024 määrusega nr 9. Eelneva kohaselt ei ole Laokülas kavandatud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ala ega selle arendamist.

2.5 Kavandatava tegevuse mõju rohevõrgustiku toimivusele

Nii Harju maakonnaplaneeringus 2030+, Keila valla üldplaneeringus kui koostatavas Lääne-Harju valla üldplaneeringus asub planeeringuala rohevõrgustiku alal.

Kavandatavat ala kasutatakse alates 1998. aastast MTÜ Noorte Mereklubi merelaagrite korraldamiseks, mis toimuvad vaid suvekuudel. Tegemist on valdavas osas loodusliku alaga. Merelaagri korraldamiseks on rajatud looduslähedastest materjalidest ehitised (suuremas osas on need teisaldatavad), juurdepääs on olemasoleva pinnastee baasil. Piirdeaeda ei ole rajatud ega kavandata rajada, mistõttu ei ole loomade liikumine takistatud ega piiratud. Alal niidetakse vaid merelaagi hooajaga seoses minimaalses mahus laagriplosi ja juurdepääsude (olemasolevad pinnaseteed) tarbeks, ülejäänud osa on säilinud looduslikuna. Rohelise võrgustiku toimimisele looduslähedane hooajaline majandamine eeldatavalt mõju ei avalda.

⁴ <https://atp.amphora.ee/laaneharjuvv/index.aspx?itm=727002>

3. KSH vajadus lähtuvalt õigusaktidest

Vastavalt planeerimisseaduse § 142 lõikele 6 tuleb üldplaneeringu põhilahenduse muutmise ettepanekut sisaldava detailplaneeringu koostamisel anda eelhindang ja kaaluda KSH vajalikkust. Samuti tuleb KSH vajalikkust kaaluda KeHJS § 33 lõike 2 punkti 4, § 6 lõike 2 punkti 22 ja Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 15 punkti 8 alusel.

KeHJS § 33 lõike 1 punktid 1-4 sätestavad juhud, millal tuleb viia läbi KSH. Kehtestatud üldplaneeringu põhilahenduse muutmine detailplaneeringuga on sätestatud planeerimisseaduse § 142 lõike 1 punkti 2 alusel. KeHJS § 33 lõike 2 alusel tuleb strateegiliste planeerimisdokumentide koostamisel anda eelhindang ja kaaluda KSH-d, lähtudes KeHJS § 33 lõigetes 3, 4 ning 5 sätestatud kriteeriumitest ja § 33 lõike 6 kohaste asjaomaste asutuste seisukohtadest.

KSH otsuse eelnõu ja KSH eelhindangu kohta küsiti seisukohta Keskkonnaametilt, kes oma 28.05.2025 vastuskirjas nr 6-5/25/7455-4 jõudis seisukohale, et tulenevalt kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning teadaolevast informatsioonist, ei kaasne planeeritava tegevusega eeldatavalt olulist keskkonnamõju (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 2² mõistes) ning keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine ei ole eeldatavalt vajalik. Keskkonnatingimustega arvestamine on võimalik planeeringu menetluse käigus planeerimisseaduse § 126 lg-s 1 määratud ülesannete täitmisel.

4. Kavandatava tegevuse ja selle mõjuala keskkonnatingimused

Planeeringuala pindala on ca 3,83 ha, millele lisanduvad alad, mis on vajalikud juurdepääsu lahendamiseks 11174 Paldiski-Padise tee kõrvalmaanteelt. Planeeritav ala on hoonestatud, probleemiks on, et osa laagri toimumiseks vajalikest ehitistest asuvad Läänemere ranna ehituskeeluvööndis.

Loodusvarade väljaselgitamisel ja keskkonna vastupanuvõime hindamisel lähtutakse Maa- ja Ruumiameti looduskaitse, geoloogia, muldade, kitsenduste, maardlate kaardirakenduse ja keskkonnaregistri andmetele.

Vastavalt Maa- ja Ruumiameti üleujutusohuga alade kaardirakendusele⁵ ei jää detailplaneeringuala üleujutusohuga riskipiirkonda.

Maa- ja Ruumiameti mullastiku kaardi andmetel on alal levinud gleistunud rähkmullad (Kg), soostunud gleimuld (ArG).⁶

Maa- ja Ruumiameti maardlate kaardirakenduse⁷ kohaselt puuduvad antud alal ja selle vahetusläheduses maardlad ja arvele võetud maavarad.

Planeeringuala jääb geoloogilise baaskaardi (1:50 000)⁸ andmete kohaselt nõrgalt kaitstud põhjaveega alale, mis tähendab, et vaadeldavas piirkonnas on põhjavesi looduslikult nõrgalt kaitstud maapinnalt lähtuva punkt- või hajureostuse suhtes. Lähim registrisse kantud puurkaev asub Rannavälja maaüksusel (PRK0030999).

Eesti Geoloogiateenistuse Eesti pinnase radooniriski kaardi⁹ alusel asub piirkond kõrge või väga kõrge radooniriskiga alal. Vastavalt vajadusele teostada planeeringualal radoonitasemete mõõtmised, et oleks võimalik määrata vajadusel asjakohased leevendavaid meetmeid.

Planeeringualal puuduvad ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega objektid¹⁰. Maaüksusel asub pärandkultuuri objekt „Mereääre talukoht“¹¹, põline talukoht, mille täpset asupaika ei ole võimalik määrata.

Planeeringuala asub kogu ulatuses Pakri hoiualal (KLO2000167), mis on ühtlasi ka Natura 2000 võrgustikku kuuluv Pakri linnu- ja loodusala (RAH0000632, RAH0000006). Eesti looduse infosüsteemi andmetel on alal registreeritud Natura elupaigatüübi hallid luited (2130*) esinemisala.

Pakri hoiuala kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide veealuste liivamadalate (1110), jõgede lehtersuudmete (1130), laiade madalate lahtede (1160), karide (1170), esmaste rannavallide (1210), püsitaimestuga kivirandade (1220), väikesaarte ning laidude (1620), rannaniitude (1630), hallide luidete (2130*), vähe- kuni kesktoiteliste kalgiveeliste järvede (3140), jõgede ja ojade (3260), kadastike (5130), lubjarikkal mullal asuvate kuivade niitude (6210), alvarite (6280*), lääne-mõõkrohuga lubjarikaste madalsoode (7210*), liigirikaste madalsoode (7230), vanade laialehiste metsade (9020*) ning soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080) kaitse ning II lisas nimetatud liikide ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ I lisas nimetatud liikide ning I lisas nimetamata rändlinnuliikide elupaikade kaitse. Liigid, kelle elupaika kaitstakse, on viupart

⁵ <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/yua>

⁶ <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/mullakaart>

⁷ <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/maardlad>

⁸ <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/geoloogia50k>

⁹ <https://gis.egt.ee/portal/apps/experiencebuilder/experience/?id=f4363bc3bae34fe19e04458dc875375e>

¹⁰ <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/kultuurimalestised>

¹¹ <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/parandkultuur>

(*Anas penelope*), sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), merivart (*Aythya marila*), hüüp (*Botaurus stellaris*), sõtkas (*Bucephala clangula*), krüüsel (*Cepphus grylle*), aul (*Clangula hyemalis*), väikeluik (*Cygnus columbianus bewickii*), laululuik (*Cygnus cygnus*), kümnokk-luik (*Cygnus olor*), kalakajakas (*Larus canus*), tõmmuvaeras (*Melanitta fusca*), jääkoskel (*Mergus merganser*), tutkas (*Philomachus pugnax*), tuttpütt (*Podiceps cristatus*), hahk (*Somateria mollissima*), punajalg-tilder (*Tringa totanus*), emaputk (*Angelica palustris*), nõmmnelk (*Dianthus arenarius ssp. arenarius*) ja soohiilakas (*Liparis loeselii*).

Pekoluute katastriüksusele jääb III kategooria kaitsealuse liigi tume-nõlvaöölase (*Chersotis andereggii*) elupaik (keskkonnaregistri kood KLO9200937) ja projekteeritav Laoküla tume-nõlvaöölase (*Chersotis andereggii*) püsielupaiga sihtkaitsevöönd.

Planeeringualal ei paikne maaparandussüsteeme.¹²

Maa- ja Ruumiameti kitsenduste kaardirakenduse¹³ kohaselt jäävad planeeringualale looduskaitseelised kitsendused (Pakri hoiuala, Laoküla tume-nõlvaöölase püsielupaik). Samuti ranna piirangu-, ehituskeelu- ja veekaitsevöönd.

Planeeringualale jäävad kitsendused on välja toodud joonisel 2.

Joonis 2 Detailplaneeringuala kitsendused (Maa- ja Ruumiamet, 2025)

¹² <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/maaparandus>

¹³ <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/kitsendused>

5. Tegevustega eeldatavalt kaasnev mõju

Planeeringuala asub hajaasustusalal ja see on hoonestatud. Planeeringu eesmärgiks olevate tegevustega kaasnevate mõjude puhul on võimalik nende vältimine või minimeerimine.

5.1 Mõju maakasutusele ja maavaradele

Tegemist on olemasolevate hoonetega ehk mõju maakasutusele ja maavaradele ehitustegevuse käigus ei kaasne. Planeeringuga seatakse ehitusõigus merelaagri pidamiseks minimaalses põhjendatud mahus, ehituskeeluvööndi vähendamine ja kinnistule avalikult teelt juurdepääsu tagamiseks olemasolevale teele servituutide seadmise vajaduse märkimine. Täiendavaid teelõike ei ole vajalik rajada.

Planeeringualal sildumisrajatise puhul on tegemist eeskätt meres paiknevate looduslike kivide külge kinnitatud puidust paadisillaga, mis üldiselt talveperioodiks eemaldatakse ja kevadel jälle tagasi paigaldatakse. Kasutusel olev sildumisrajatis on ligikaudu 65 cm lai ja ligikaudu 15 meetrit pikk. Sildumisrajatis on kinnitatud vaid olemasolevate looduslike kivide külge, merepõhja ega rannaga täiendavaid püsivaid ühendusi ei ole rajatud. Sildumisrajatisega ei ole kavandatud süvendamistöid ega pinnase kaevetöid rannaalal. Seega võib senise hooajalise majandamise jätkudes sildumisrajatise mõju maakasutusele lugeda väheoluliseks.

Planeeringualal ja selle lähiümbruses puuduvad arvele võetud maardlad, negatiivne mõju neile puudub.

5.2 Jäätme- ja energiamahukus

Antud planeeringu puhul ei ole oodata ehitusjäätmete teket mahus, mis võiks ületada piirkonna keskkonnataluvust, kuna ala on juba hoonestatud. Jäätmete kogumise, veo, hoidmise, taaskasutamise ja kõrvaldamise korraldus, nende tegevustega seotud tehnilised nõuded ning jäätmetest tervisele ja keskkonnale põhjustatud ohu vältimise või vähendamise meetmed on sätestatud valla jäätmehoolduseeskirjaga.

Jäätmete kaasneb ka hoonete kasutusperioodil. Samas on merelaagri kasutamine hooajaline ning juhul, kui jäätmekäitlus korraldatakse vastavalt jäätmeseadusele ja valla jäätmehoolduseeskirjale, ei ole oodata sellest tulenevat olulist keskkonnamõju.

Elektriühendust alal ei ole ja see tuleb lahendada autonoomse süsteemina. Olulist energiamahukust hoonete ja tegevustega ei kaasne.

5.3 Vee, pinnase ja õhusaastatus

Kasutusaegselt ei ole näha vee, pinnase või õhusaaste riski, kuna alal ei planeerita keskkonnaohtlikke tegevusi. Eesti põhjavee kaitstuse kaardi¹⁴ järgi asub ala nõrgalt kaitstud põhjaveega alale, mis tähendab, et vaadeldavas piirkonnas on põhjavesi looduslikult nõrgalt kaitstud maapinnalt lähtuva punkt- või hajureostuse suhtes. Veevarustus on lahendatud olemasoleva salvkaevuga, planeeringuga määratakse võimalik puurkaevu asukoht. Reovesi tekib kuivkäimlas, kus see kogutakse lekkekindlasse mahutisse, mida tühjendatakse regulaarselt vastavalt vajadusele. Täiendavaid reovee kogumismahuteid ei ole kavandatud. Olemasoleva kuivkäimla asukohta ei plaanita muuta, et minimeerida uute alade kasutuselevõttu. Planeeringualal immutatakse sademevesi pinnasesse. Sildumisrajatisega ei ole kavandatud süvendamistöid meres ega pinnase kaevetöid rannaalal, seega

¹⁴ <https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/app/geoloogia50k>

olemasolev põhjataimestik (niitjas rohevetikas, mändvetikas, pruunvetikas, kõrgem taimestik¹⁵) säilib. Planeeringuala rannikul ei kasva pilliroogu¹⁶.

Seega võib senise hooajalise majandamise jätkudes planeeringuala kasutusaegset mõju pinnase, vee ja välisõhu kvaliteedile lugeda väheoluliseks.

5.4 Müra ja vibratsioon

Planeeringualale ei ole planeeritud mürarikkaid tootmistegevusi. Hoonetele ei ole eelhinnangu koostamise ajal teadaolevalt kavandatud paigaldada ventilatsiooni või kliimaseadmeid, seega ei kaasne kavandatud tegevusega müra ja vibratsiooni.

5.5 Valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Hoonete rajamisega kaasneb looduslike valgustingimuste muutmine teatud ulatuses. Kasutusperioodi jooksul võib tekkida mõningane muutus soojuse eraldumises, sõltuvalt näiteks hoonetele paigaldatava katuse tüübist, kuid eelhinnangu koostamise ajal sellekohased andmed puuduvad. Kiirguse ja lõhna reostust ei ole ette näha.

5.6 Visuaalne mõju

Ala on hoonestatud ja seal on alates 1998. aastast alates merehariduse ja -ohutuse õpet andvat laste- ja noorte laagrit läbi viidud. Täiendavat visuaalset mõju ei ole ette näha.

5.7 Avariolukordade esinemise võimalikkus, ohtlikkus ja koosmõju

Planeeringualale ei ole kavandatud keskkonnohtlikke rajatise ega tegevusi. Seega ei eeldata kavandavast tegevusest tulenevate olulise keskkonnamõjuga avariolukordade võimalikkust. Vähemolulisemate avariolukordade tekkimine on võimalik näiteks ettevaatamatusest alal liikumisel. Selle vältimiseks tuleb alal kehtestada liikumise kord ning avariolukorras käitumise juhised, sh juhised, kuidas tõkestada ja likvideerida keskkonnareostust ja selle levikut. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste lähikümbruses olevate ja kavandatavate tegevustega, samuti ei ole ette näha täiendavaid ohtlikke olukordi, suurõnnetusi või katastroofe.

5.8 Kaitstavad loodusobjektid ja Natura hindamine

Planeeringuala asub kogu ulatuses Pakri hoiualal (KLO2000167), mis on ühtlasi ka Natura 2000 võrgustikku kuuluv Pakri linnu- ja loodusala (RAH0000632, RAH0000006). Eesti looduse infosüsteemi andmetel on alal registreeritud Natura elupaigatüübi hallid luited (2130*) esinemisala, Pekoluite katastriüksusele jääb III kategooria kaitsealuse liigi tume-nõlvaöölase (*Chersotis andereggii*) elupaik (keskkonnaregistri kood KLO9200937) ja projekteeritav Laoküla tume-nõlvaöölase (*Chersotis andereggii*) püsielupaiga sihtkaitsevöönd.

Hooned ja laagri tegevus on toimunud juba 1998. aastast, hooned ja laagritegevus eksisteerisid antud alal juba varasemalt, kui Pakri hoiuala Vabariigi Valitsuse 16.06.2005 määrusega nr 144 Harju maakonnas kaitse alla võeti. Teisisõnu Pakri hoiuala võeti kaitse alla juba sellisel kujul. Laagri tegevus toimub piiratud ajavahemikus suvekuudel ja selgelt piiritletud alal. Sildumisrajatisega ei ole kavandatud süvendamistöid meres ega pinnase kaevetöid rannaalal, seega olemasolev põhjataimestik (niitjas rohevetikas, mändvetikas, pruunvetikas, kõrgem taimestik) säilib. Planeeringuala rannikul ei kasva pilliroogu.

¹⁵ <https://gis.sea.ee/portal/apps/mapviewer/index.html?webmap=179f47906e934d00b19ca733977ff342>

¹⁶ <https://gis.sea.ee/portal/apps/mapviewer/index.html?webmap=dcf4226688c041ad8510086e0e5e8934>

Kehtestatud kaitserežiimide eesmärgi, vajadust ja reegleid silmas pidades on võimalik jätkata aastaid kestnud tegevusega ilma kaitstavaid loodusobjekte täiendavalt kahjustamata, sh ei tõsteta laagri pidamiseks vajalikke ehitisi looduskaitsega mittehõlmatud aladele. 2013. aastal Laoküla tume-nõlvaöölase püsielupaiga moodustamise ettepanekus¹⁷ on selgitatud, et liikumispiirangu seadmine ei ole eeldatavalt vajalik, samuti ei ole vajadust piirata lastelaagri sarnaseid rahvaüritusi. Tume-nõlvaöölase Laoküla püsielupaiga moodustamine ja kaitse-eeskirja menetlus algatati 12.10.2015 keskkonnaministri käskkirjaga nr 911.

Natura eelhindamine

Kas kava või projekt on Natura-ala kaitsekorraldusega otseselt seotud või selleks vajalik

Kavandatav planeeringuala ei ole otseselt seotud Natura-ala kaitsekorraldusliku tegevusega ja ei ole ei ole otseselt suunatud kaitsekorralduskavades määratletud vajalike kaitsetegevuste elluviimiseks.

Kava või projekti kirjeldus ning kavandatava tegevusega kaasnevate mõjude tuvastamine

Laagri tegevuse jätkumisel säilitatakse pikaajalise traditsiooniga laste mereharidusse panustava tegevusega jätkamine. Detailplaneeringu eesmärk on ehitusõiguse seadmine merelaagri pidamiseks minimaalses põhjendatud mahus, ehituskeeluvööndi vähendamine ja kinnistule avalikult teelt juurdepääsu tagamiseks olemasolevale teele servituutide seadmise vajaduse märkimine.

Hooned ja laagri tegevus on toimunud juba 1998. aastast, hooned ja laagritegevus eksisteerisid antud alal juba varasemalt, kui Pakri hoiuala Vabariigi Valitsuse 16.06.2005 määrusega nr 144 Harju maakonnas kaitse alla võeti. Teisisõnu Pakri hoiuala võeti kaitse alla juba sellisel kujul. Laagri tegevus toimub piiratud ajavahemikus suvekuudel ja selgelt piiritletud alal.

Kavandatava tegevusega kaasnevana ei ole oodata täiendavat ebasoodsat mõju Natura alale.

Kavandatava tegevuse mõjualasse jäävate Natura alade iseloomustus

Planeeringuala asub kogu ulatuses Pakri hoiualal (KLO2000167), mis on ühtlasi ka Natura 2000 võrgustikku kuuluv Pakri linnu- ja loodusala (RAH0000632, RAH0000006). Eesti looduse infosüsteemi andmetel on alal registreeritud Natura elupaigatüübi hallid luited (2130*) esinemisala, Pekoluite katastriüksusele jääb III kategooria kaitsealuse liigi tume-nõlvaöölase (*Chersotis andereggii*) elupaik (keskkonnaregistri kood KLO9200937) ja projekteeritav Laoküla tume-nõlvaöölase (*Chersotis andereggii*) püsielupaiga sihtkaitsevöönd.

Tõenäoliselt ebasoodsate mõjude prognoosimine

Hooned ja laagri tegevus on toimunud juba 1998. aastast, hooned ja laagritegevus eksisteerisid antud alal juba varasemalt, kui Pakri hoiuala Vabariigi Valitsuse 16.06.2005 määrusega nr 144 Harju maakonnas kaitse alla võeti. Teisisõnu Pakri hoiuala võeti kaitse alla juba sellisel kujul. Laagri tegevus toimub piiratud ajavahemikus suvekuudel ja selgelt piiritletud alal.

Alal registreeritud Natura elupaigatüübi hallid luited (2130*) esinemisala seisundit on perioodil 2013-2018 hinnatud heaks¹⁸. Keskkonnaameti 5.04.2024 korraldusega nr 1-3/24/157 kinnitatud „Pakri loodus- ja linnuala (Pakri hoiuala, Pakri maastikukaitseala) kaitsekorralduskava“¹⁹ kohaselt on hallid

¹⁷ <https://registerdok.keskkonnaportaal.ee/getdok/561946696>

¹⁸ <https://eunis.eea.europa.eu/habitats/10040>

¹⁹ <https://keskkonnaamet.ee/sites/default/files/documents/2024-04/Pakri%20loodusala%20ja%20linnuala%20%28Pakri%20hoiuala%2C%20Pakri%20maastikukaitseala%29%20kaitsekorralduskava.pdf>

luited (kinnistunud rannikuluited) (2130*) seisund jätkuvalt hea. Seega võib järeldada, et pikaajaline laagri tegevus ei ole elupaigatüüpi ebasoodsalt mõjutanud.

Planeeringualal sildumisrajatise puhul on tegemist eeskätt meres paiknevate looduslike kivide külge kinnitatud puidust paadisillaga, mis üldiselt talveperioodiks eemaldatakse ja kevadel jälle tagasi paigaldatakse. Kasutusel olev sildumisrajatis on ligikaudu 65 cm lai ja ligikaudu 15 m pikk. Sildumisrajatis on kinnitatud vaid olemasolevate looduslike kivide külge, merepõhja ega rannaga täiendavaid püsivaid ühendusi ei ole rajatud. Sildumisrajatisega ei ole kavandatud süvendamistöid meres ega pinnase kaevetöid rannaalal. Sellest tulenevalt ei ole oodata vette sattuvat heljunit, mis võiks mõjutada veelindude toitumistingimusi otseselt ja kaudselt. Mõju vee hägustumisele ja heljumi settimist merepõhja elustiku kooslustele oodata ei ole. Vee hägustumisega kaasnevat nähtavuse vähenemist, mis raskendaks sukelduvatel lindudel toidu leidmist oodata ei ole. Planeeringualal sildumisrajatise puhul on tegemist eeskätt meres paiknevate looduslike kivide külge kinnitatud puidust paadisillaga, mis üldiselt talveperioodiks eemaldatakse ja kevadel jälle tagasi paigaldatakse. Paigaldamise ja eemaldamise aegne mõju on lokaalne ja lühiajaline.

Mereala on linnustiku jaoks olulisem talvisel perioodil (mil alal peatuvad talvituvad rändlinnud) ning sügisel ja kevadel ehk rändeperioodidel. Laagri tegevus toimub piiratud ajavahemikus suvekuudel ja selgelt piiritletud alal.

Alal niidetakse vaid merelaagi hooajaga seoses minimaalses mahus laagriplatsi ja juurdepääsude (olemasolevad pinnaseteed) tarbeks, ülejäänud osa on säilinud looduslikuna.

Kavandatava tegevusega kaasnevana ei ole oodata täiendavat ebasoodsat mõju Natura alale.

Natura eelhindamise tulemused ja järeldused

Natura eelhindamise tulemusena leiti, et kavandatava tegevuse paiknemisest ja iseloomust lähtuvalt ei ole oodata ebasoodsat mõju Natura alale. Kavandatava tegevusega ei ole oodata Natura ala kaitse-eesmärgiks olevate koosluste või elupaikade pindala vähenemist või seisundi halvenemist.

5.9 Oht inimese tervisele või keskkonnale, kavandatava tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus

Planeeringualale ei ole kavandatud keskkonnohtlike rajatise ega tegevusi. Seega ei eeldata kavandavast tegevusest tulenevate olulise keskkonnamõjuga avariilukordade esinemise võimalikkust.

5.10 Mõju laad, tugevus, kestvus, sagedus ja pöördumus, tõenäosus ja aeg

Planeeritav tegevus mõjutab keskkonda eelkõige kasutamise etapis, kuna ala on täna hoonestatud. Detailplaneeringu elluviimisega kaasneva mõju suurus ei ohusta olulisel määral keskkonda. Merelaagrit korraldatakse ainult suvekuudel. Muul ajal hooneid ei kasutata.

5.11 Mõju piiriülesus

Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriüleseid mõjusid.

5.12 Mõju suurus ja ruumiline ulatus, sealhulgas geograafiline ala ja eeldatavalt mõjutatav elanikkond

Ala on hoonestatud ja seal on alates 1998. aastast alates merehariduse ja -ohutuse õpet andvat laste- ja noorte laagrit läbi viidud. Laagri tegevus toimub piiratud ajavahemikus suvekuudel ja selgelt piiritletud alal. Oluline on märkida, et võrreldes laagri algusaegadega ei ole merelaagri ruumiline

ulatus sisuliselt laienenud. Eeldatavalt negatiivseid muudatusi ökosüsteemide toimimises ja elurikkuse säilitamises ei toimu. Eeldatavalt enim mõjutatav elanikkond on maaüksuse vahetud naabrid, samas on tegemist pikaajaliselt toimunud tegevusega ja eeldatavalt olulist keskkonnamõju ümberkaudsetele elanikele siiski oodata ei ole.

5.13 Keskkonnakaalutluste integreerimine teistesse valdkondadesse ning tähtsus Euroopa Liidu keskkonnavalaste õigusaktide nõuete ülevõtmisel

Tegemist on ühe maaüksuse piires koostatava detailplaneeringuga, siis ei ole võimalik luua otseseid olulisi seoseid Euroopa Liidu keskkonnavalaste õigusaktide nõuete ülevõtmisega, sest tegemist on väga erineval tasemel olevate õigusaktidega. Planeeritava maaüksuse detailplaneering ei mõjuta eeldatavalt negatiivselt Euroopa Liidu õigusaktidega seonduvat. Koostatav detailplaneering peab vastama kõikidele asjakohastele õigusaktidele. Samuti peab planeeritav tegevus olema kooskõlas veel strateegilise dokumentiga nagu Saue valla ja Lääne-Harju valla ühine jäätmekava aastateks 2021–2026. Kõiki nõudeid täites tagatakse planeeringuga hästi toimiv, ümbruskonda sobiv ja keskkonda võimalikult säästev lahendus.

6. Kokkuvõte

Arvestades antud hetkel teada olevat informatsiooni kavandatava tegevuse mahu, iseloomu ja paiknemise kohta ei saa eeldada detailplaneeringu elluviimisel ja hoonete sihipärase kasutamisega seonduvat olulist keskkonnamõju.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimine ei ole vajalik järgnevatel põhjustel:

- 1) detailplaneeringu realiseerimisega ei saa hetkel teadaoleva info põhjal eeldada tegevusi, millega kaasneks keskkonnaseisundi oluline kahjustumine;
- 2) Natura eelhindamise tulemusena leiti, et kavandatava tegevuse paiknemisest ja iseloomust lähtuvalt ei ole oodata ebasoodsat mõju Natura alale. Kavandatava tegevusega ei ole oodata Natura ala kaitse-eesmärgiks olevate koosluste või elupaikade pindala vähenemist või seisundi halvenemist;
- 3) kavandatav tegevus ei kahjusta kultuuripärandit, inimese tervist, heaolu ega vara. Tegevusega ei kaasne olemasoleva liikluskooormuse, mürataseme ja õhusaaste olulist suurenemist ning täiendavate ülenormatiivsete saastetasemete esinemist;
- 4) alal ja selle lähiümbruses ei ole tuvastatud asjaolusid, mis seaks piiranguid kavandatavale maakasutusele või majandustegevusele;
- 5) kavandatava tegevusega ei kaasne olulisel määral soojuse, kiirguse, valgusreostuse ega inimese lõhnataju ületava ebameeldiva lõhnahäiringu teket.

Lääne-Harju Vallavalitsusele teadaolevast informatsioonist lähtuvalt saab järeldada, et kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju ning KSH algatamine ei ole eeldatavalt vajalik.

Eelhinnangu koostas:

Kerli Lambing

Lääne-Harju Vallavalitsuse keskkonna- ja ehitusosakonna juhataja

telefon 5919 9774; e-post kerli.lambing@laaneharju.ee